

การศึกษาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนนายร้อยตำรวจ*

A Study of Moral Reasoning of Students in Royal Police Cadet Academy

อาชวีภุริช น้อมเนียน (Archphurich Nomnian)^{**}

สมบุญ ศิริสรรหิรัญ (Somboon Sirisunhirun)^{***}

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนนายร้อยตำรวจและ 2) นำความรู้ระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมมาประยุกต์ในการจัดการเรียนการสอนของนักเรียนโรงเรียนนายร้อยตำรวจ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่นักเรียนโรงเรียนนายร้อยตำรวจ ชั้นปีที่ 1-4 จำนวน 286 คน ปีการศึกษา 2558 ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น โดยนำแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องคือทฤษฎีพัฒนาการทางการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของโคลเบอร์ก (Kohlberg) มาเป็นแนวทางในการศึกษา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าทางสถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนนายร้อยตำรวจมีระดับจริยธรรมในชั้นที่ 4 อันเป็นชั้นที่ยึดถือหลักการทำกฎเกณฑ์ของสังคม 2) สามารถนำมาประยุกต์ในการจัดการเรียนการสอนของนักเรียนโรงเรียนนายร้อยตำรวจได้ในหลายรูปแบบโดยเฉพาะการสอดแทรกในรายวิชาต่างๆ เพื่อให้แก่นักเรียนรู้จักการคิดแบบวิเคราะห์

คำสำคัญ: การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม/ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ / นักเรียนโรงเรียนนายร้อยตำรวจ

Abstract

This survey research has two objectives: 1) to study the levels of moral reasoning of students at Royal Police Cadet Academy and 2) to apply the levels of moral reasoning with the teaching and learning at the Academy. The samples of this study were 286 students from

* บทความนี้มีวัตถุประสงค์ในการเขียนขึ้นเพื่อเผยแพร่ผลงานการศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาค้นคว้าการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนนายร้อยตำรวจ อ.สามพราน จ.นครปฐม

(This research aimed to publish Awareness on a study of moral reasoning of students in royal police cadet academy)

^{**} อาจารย์ ดร. ประจำภาควิชามนุษยศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

Lecturer Dr. at Department of Humanities, Faculty of Social Sciences and Humanities, Mahidol University

^{***} รองศาสตราจารย์ ดร. ประจำภาควิชาสังคมศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

Associate Professor Dr. at Department of Social Sciences, Faculty of Social Sciences and Humanities,

Mahidol University

4 academic levels in the year of 2015 by stratified random sampling based on the theory of Kohlberg. Statistical data analysis revealed percentages, mean scores, and standard deviations for data interpretation, and content analysis.

The results suggest that 1) most students in every academic level have the moral reasoning at Level 4 meaning that they are obliged to social norms which lead society to peace and harmony; 2) apply the moral reasoning in the teaching and learning by various pedagogical methods in every subject to promote students' critical thinking.

Keywords: Moral Reasoning/ Royal Police Cadet Academy / Students in Royal Police Cadet Academy

ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา

กระแสโลกาภิวัตน์และเศรษฐกิจฐานความรู้ในสังคมเทคโนโลยีสารสนเทศมีผลกระทบต่อสังคมไทยทั้งที่พึงประสงค์และไม่พึงปรารถนา การพัฒนาเศรษฐกิจโดยไม่พัฒนาคนและสังคมย่อมส่งผลเสียในด้านต่างๆ ซึ่งนำไปสู่คุณภาพชีวิตของคนไทยที่ตกต่ำ สังคมไทยในปัจจุบันมีความเปราะบางด้านคุณธรรมจริยธรรมมุ่งเน้นการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วสู่วิถีโลกปัจจุบันโดยขาดการไตร่ตรองอย่างรอบคอบของการก้าวเดินไปข้างหน้า (อาจอง ชุมสาย ณ อยุธยา, 2553 อ้างถึงใน วสันต์ พรพุทธิพงศ์และคณะ, 2558:1332) โดยเฉพาะในกระแสโลกาภิวัตน์ดังกล่าวสังคมไทยจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการกลไกในการดูแลสมาชิกในสังคม ดังคำกล่าวของพลตำรวจตรี ดร.อดุลย์ ณรงค์ศักดิ์และคณะ(2556:1) ได้กล่าวไว้ว่า “จากสถานการณ์ในปัจจุบันที่มีความขัดแย้งกันเป็นอย่างมากและท่ามกลางความขัดแย้งต่างๆ เหล่านั้นผู้ที่จะต้องมีบทบาทยุติความขัดแย้งให้สงบลงก็คือ ตำรวจ ซึ่งเป็นต้นธารของกระบวนการยุติธรรมที่มีหน้าที่ในการรักษาความสงบเรียบร้อยของบ้านเมืองซึ่งเป็นพื้นฐานของการพัฒนาประเทศ” ดังปรากฏในแผนปฏิบัติการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 โดยเฉพาะในส่วนของวิสัยทัศน์ คือ “เป็นตำรวจมืออาชีพ เพื่อความผาสุกของประชาชน” และให้ความหมายของคำว่า ตำรวจมืออาชีพไว้ว่า ต้องเป็นข้าราชการตำรวจที่มีความรู้ ความสามารถ รู้ลึก รู้รอบ รู้จริง ในงานที่ทำ และต้องเป็นคนดีมีคุณธรรม ซื่อสัตย์ ซื่อตรง อดทน เสียสละ ต้องขยัน และมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องสิ่งสำคัญที่สุดต้องตระหนักเสมอว่า นายที่แท้จริงของข้าราชการตำรวจคือประชาชนทั่วประเทศ

ความตระหนักดังกล่าวนี้นั้นมีส่วนที่สามารถจับต้องได้เช่น ความรู้ ความสามารถทางด้านร่างกาย เป็นต้นเพราะสามารถทดสอบได้แต่ในส่วนที่เป็นนามธรรมได้แก่การเป็นคนดี มีคุณธรรม ซื่อสัตย์ ซื่อตรง เป็นต้นนั้น ไม่ว่าจะอาชีพใดล้วนมีความต้องการด้วยกันทั้งสิ้น การหาเครื่องมือไปวัดจึงเป็นเรื่องที่ต้องให้ความสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่เข้ามาเป็นตำรวจในอนาคตซึ่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติมีหน่วยงานหนึ่งคือโรงเรียนนายร้อยตำรวจ ซึ่งตั้งอยู่ที่ตำบลสามพราน จังหวัดนครปฐม เพราะโรงเรียนนายร้อยตำรวจเป็นสถานศึกษาบ่มเพาะการศึกษาด้านวิชาชีพตำรวจจนเป็นที่ยอมรับจากบุคคลทั่วไปโดยได้แสดงอัตลักษณ์(Identity)ไว้ว่า ข้าราชการชั้นสัญญาบัตรที่มีความเป็นเลิศด้านการบังคับใช้กฎหมายและวิชาชีพตำรวจ มีคุณสมบัติข้อกำหนดไว้ว่าอายุ 18

ปีขึ้นไปทั้งเพศชายและเพศหญิงและศึกษาอยู่ในโรงเรียนนายร้อยตำรวจอย่างน้อย 4 ปีตามหลักสูตร และ
ภายหลังจากนี้พวกเขาก็จะเข้าสู่กระบวนการทำหน้าที่เป็นผู้พิทักษ์สันติราษฎร์

การคัดเลือกนักเรียนผู้ที่จะเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่สังคมในฐานะตำรวจนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้อง
ฝึกอบรม การจัดหลักสูตรการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับการปฏิบัติหน้าที่โดยจะต้องเน้นหนักด้านคุณธรรม
จริยธรรมให้กับผู้ที่จะมาเป็นตำรวจ เช่น จริยธรรมวิชาชีพตำรวจ, ศิลปะการคิดเชิงวิพากษ์ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้อง
กับแนวคิดของกิริติ บุญเจือ(2523:15) เรื่องสติปัญญาหรือระดับความฉลาดของเด็กและเยาวชนแต่ละคนยังมี
ส่วนเกี่ยวข้องด้วย กล่าวไว้ว่า “.....เพราะความประพฤติดีหรือเลวต้องการสำนึกและการตัดสินใจ....” และในการ
ตัดสินใจจะกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดนั้น ทุกคนต้องมีเหตุผลในการเลือกกระทำด้วยเช่นกัน ดังที่ Piaget เชื่อว่าเหตุผล
เชิงจริยธรรมของมนุษย์นั้น เกิดจากกระบวนการพัฒนาการของมนุษย์ตามระดับพัฒนาการทางสติปัญญาและ
ความรู้ ความเข้าใจของมนุษย์ที่ซับซ้อน (พรหมทิพย์ ศิริวรรณบุศย์ 2530:270)

ซึ่งลักษณะและพัฒนาการของจริยธรรมพอสรุปถึงองค์ประกอบของจริยธรรมได้ดังนี้

ลักษณะของจริยธรรมตามแนวคิดของนักจิตวิทยา สรุปไว้ว่า จริยธรรมของบุคคลประกอบด้วย
องค์ประกอบสำคัญ 3 ประการ คือ (กรมวิชาการ, 2523:3)

1. องค์ประกอบด้านความรู้ (Moral reasoning) หมายถึง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเหตุผลของ
ความถูกต้องดีงามและสามารถใช้สติปัญญา ความนึกคิด พิจารณาตัดสินความถูกผิดนั้นได้

2. องค์ประกอบด้านทัศนคติและความเชื่อ (Moral attitude and belief) หมายถึง ความรู้สึกพึง
พอใจ เกิดความเชื่อเลื่อมใสและศรัทธา มีความยินดีที่จะรับเอาแนวคิดเกี่ยวกับจริยธรรมนั้นมาเป็นแนวทางใน
การปฏิบัติ

3. องค์ประกอบด้านพฤติกรรมที่แสดงออก (Moral conduct) หมายถึง พฤติกรรมที่บุคคลแสดง
ออกมาจากการตัดสินใจที่จะกระทำสิ่งที่ถูกหรือกระทำสิ่งที่ผิดในสถานการณ์นั้นๆ

ลักษณะของจริยธรรมตามแนวคิดของนักพฤติกรรมศาสตร์ จริยธรรมของบุคคลประกอบด้วย
องค์ประกอบที่สำคัญ 4 ด้าน คือ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน 2524:23)

1. ความรู้เชิงจริยธรรม หมายถึง การมีความรู้และบอกได้ว่าสังคมของตนนั้น การกระทำชนิดใด
ควรกระทำและการกระทำชนิดใดไม่ควรกระทำ ลักษณะและพฤติกรรมประเภทใดมีความเหมาะสมมากน้อย
เพียงใดและปริมาณความรู้เชิงจริยธรรมนี้จะมามากหรือน้อยขึ้นอยู่กับอายุ ระดับการศึกษาและพัฒนาการทาง
สติปัญญาของบุคคล

2. ทัศนคติเชิงจริยธรรม หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลเกี่ยวกับลักษณะหรือพฤติกรรมเชิง
จริยธรรมต่างๆ ว่าตนชอบหรือไม่ชอบนั้นๆ มากน้อยเพียงใด ทัศนคติเชิงจริยธรรมของบุคคลส่วนใหญ่จะ
สอดคล้องกับค่านิยมในสังคมนั้นๆ และในเวลาที่แตกต่างกันทัศนคติเชิงจริยธรรมของบุคคลอาจเปลี่ยนแปลงได้

3. เหตุผลเชิงจริยธรรม หมายถึง การที่บุคคลใช้เหตุผลในการเลือกที่จะกระทำหรือไม่กระทำ
พฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งที่จะแสดงให้เห็นถึงแรงจูงใจที่อยู่เบื้องหลังการกระทำต่างๆ ของบุคคลซึ่งใน
พฤติกรรมอย่างเดียวกันบุคคลอาจมีเหตุผลที่แตกต่างกันได้

4. พฤติกรรมเชิงจริยธรรม หมายถึง การที่บุคคลแสดงพฤติกรรมตามที่สังคมนิยมชมชอบหรือดเว้นการแสดงพฤติกรรมที่ฝ่าฝืนในกฎเกณฑ์หรือค่านิยมของสังคม

ทฤษฎีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม

โคลเบอร์ก (Kohlberg) เป็นนักจิตวิทยากลุ่มปัญญานิยม (cognitivism) ซึ่งมีความเชื่อพื้นฐานว่ามนุษย์เป็นสัตว์ที่มีสมอง สามารถเกิดการเรียนรู้ เพื่อการปรับตัวให้ดำรงชีวิตอยู่ในสภาพแวดล้อมได้ โดยนำแนวความเชื่อทางชีววิทยามาประยุกต์กับศาสตร์ทางจิตวิทยา แนวคิดนี้สอดคล้องกับแนวคิดของเพียเจต์ (Piaget) คือเชื่อว่า จริยธรรมนั้นมีการพัฒนาตามระดับวุฒิภาวะเช่นกัน เพราะจริยธรรมของมนุษย์เกิดจากกระบวนการทางปัญญา เมื่อมนุษย์มีการเรียนรู้มากขึ้น โครงสร้างทางปัญญาเพิ่มพูนขึ้น จริยธรรมก็พัฒนาตามวุฒิภาวะ แนวคิดนี้เป็นแนวคิดแบบสัมพัทธนิยม (Relativism) ซึ่งเชื่อว่าจริยธรรมมีความสัมพันธ์กับอายุ กาลเวลา สถานที่ วัฒนธรรม และสภาพการณ์ ซึ่งความหมายว่า “ความถูกต้อง” “ความดี” “ความงาม” ขึ้นอยู่กับเวลา สถานที่ และองค์ประกอบอื่น ๆ นอกจากนี้โคลเบอร์ก (Kohlberg) ยังได้ศึกษาวิจัย (Kohlberg, 1964 : 383-432) โดยวิเคราะห์คำตอบของเยาวชนอเมริกัน อายุ 10-16 ปี เกี่ยวกับเหตุผลในการเลือกทำพฤติกรรมอย่างหนึ่งในสถานการณ์ที่ขัดแย้งกัน ระหว่างความต้องการส่วนบุคคลและกฎเกณฑ์ของกลุ่มหรือสังคม และนำมาสรุปเป็นเหตุผลในการแบ่งจริยธรรมออกเป็น 6 ชั้น โดยแบ่งออกเป็น 3 ระดับๆ ละ 2 ชั้น ดังนี้ ระดับจริยธรรม ระดับที่ 1. ระดับก่อนเกณฑ์สังคม (pre conventional level) อายุ 2-10 ปี การที่เรียกระดับนี้ว่าก่อนเกณฑ์สังคม เพราะว่าเด็กในวัยนี้ยังไม่เข้าใจกฎเกณฑ์สังคม แต่จะรับกฎเกณฑ์ข้อกำหนดว่าอะไรดี ไม่ดี จากผู้มีอำนาจเหนือตน เช่น พ่อแม่ ครู หรือ เด็กที่โตกว่า จริยธรรมในระดับนี้ คือ หลีกเลี่ยงการลงโทษและคิดถึงผลตอบแทนที่เป็นประโยชน์ เช่น การแสวงหารางวัล ระดับที่ 2. ระดับจริยธรรมตามกฎเกณฑ์สังคม (conventional morality) ช่วงอายุระหว่าง 10-20 ปี ผู้ที่อยู่ในช่วงอายุนี้นั้นส่วนใหญ่สามารถที่จะปฏิบัติตามกฎเกณฑ์สังคมเพราะรู้ ว่าเป็นกฎเกณฑ์ ระดับที่ 3. ระดับจริยธรรมเหนือกฎเกณฑ์สังคม (post conventional level) โดยปรกติคนจะพัฒนาขึ้นมาถึงระดับนี้ หลังจากอายุ 20 ปี แต่จำนวนไม่มากนัก จริยธรรมระดับนี้จะอยู่เหนือกฎเกณฑ์สังคม กล่าวคือคนจะตีความหมายของหลักการและมาตรฐานทางจริยธรรมด้วยวิจารณญาณของตนเอง วิเคราะห์ด้วยตนเองก่อน โดยคำนึงถึงความสำคัญและประโยชน์เสมอภาคในสิทธิมนุษยชน โดยปรกติคนจะพัฒนาถึงระดับนี้มีจำนวนไม่มากนัก ขั้นการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม ขั้นที่ 1. การเชื่อฟังและการลงโทษ (obedience and punishment orientation) พฤติกรรม “ดี” คือ พฤติกรรมที่ทำแล้วได้รางวัล พฤติกรรม “ไม่ดี” คือพฤติกรรมที่ทำแล้วได้รับการลงโทษ ขั้นที่ 2. กฎเกณฑ์เป็นเครื่องมือเพื่อประโยชน์ของตนเอง (instrumental relativist orientation) เด็กจะเชื่อฟังหรือทำตามผู้ใหญ่ ถ้าคิดว่าตนเองจะได้รับประโยชน์ หรือได้รับความพึงพอใจ ขั้นที่ 3. หลักการทำตามผู้อื่นเห็นชอบ (good boy nice girl orientation) อายุ 9-13 ปี เป็นการทำตามกฎเกณฑ์ของสังคม เพื่อจะได้รับการยอมรับว่าเป็นเด็กดี ขั้นที่ 4. หลักการทำตามกฎระเบียบสังคม (Law and order orientation) อายุ 14-20 ปี เป็นขั้นที่ยอมรับในอำนาจและกฎเกณฑ์ของสังคม พร้อมทั้งจะปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสังคม ขั้นที่ 5. หลักการทำตามสัญญาสังคม (social contract orientation) เป็นขั้นที่เน้นความสำคัญของมาตรฐานทางจริยธรรมที่คนส่วนใหญ่ในสังคมยอมรับ ว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้องสมควรปฏิบัติตาม โดยพิจารณาถึงประโยชน์และสิทธิซึ่งกันและกัน ในขั้นนี้สิ่ง ถูก-ผิด จะขึ้นอยู่กับค่านิยมและความคิดเห็นของแต่ละบุคคล ขั้นที่ 6.

หลักการทางจริยธรรมที่เป็นสากล (universal ethical principle orientation) ขึ้นนี้เป็นขั้นที่แต่ละบุคคลเลือกที่จะปฏิบัติตามหลักการทางจริยธรรมด้วยตัวของมันเอง และเมื่อเลือกแล้วก็ปฏิบัติอย่างคงเส้นคงวา เป็นหลักการเพื่อมนุษยธรรม เพื่อความเสมอภาคในสิทธิมนุษยชน และเพื่อความยุติธรรมของมนุษย์ทุกคน นอกจากนี้ โคลเบิร์ก (Kohlberg) ยังได้ศึกษาพบความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรมกับลักษณะอื่นของมนุษย์ ที่สำคัญคือ 1. ความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรมกับระดับสติปัญญาทั่วไป และความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรมกับความสามารถที่จะผลได้ที่ดีกว่าในอนาคต แทนที่จะรับผลที่เล็กน้อยกว่าในปัจจุบันหรือในทันที ซึ่งลักษณะนี้เรียกว่า “ลักษณะมุ่งอนาคต” 2. ผู้มีจริยธรรมสูงจะเป็นผู้มีสมาธิดี สามารถควบคุมอารมณ์ของตน และมีความภาคภูมิใจในตนเอง และสภาพแวดล้อม สูงกว่าผู้มีจริยธรรมต่ำ 3. โคลเบิร์ก (Kohlberg) ได้ศึกษาจริยธรรมตามแนวคิดของเพียเจต์ (Piaget) และพบว่า พัฒนาการทางจริยธรรมของมนุษย์ ไม่ได้บรรลุจุดสมบูรณ์ในบุคคลอายุ 16 ปี เป็นส่วนมาก แต่มนุษย์ในสภาพปกติจะมีพัฒนาการทางจริยธรรมอีกหลายขั้นตอนจนอายุ 16-25 ปี 4. การใช้เหตุผลเพื่อการตัดสินใจ ที่จะเลือกการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งในสถานการณ์ต่าง ๆ ย่อมแสดงให้เห็นถึงความเจริญทางจิตใจของบุคคลได้อย่างมีแบบแผนและยังอาจทำให้เข้าใจพฤติกรรมของบุคคลในสถานการณ์ต่างๆ ได้ เหตุผลเชิงจริยธรรมของแต่ละบุคคลเป็นเครื่องทำนายพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของบุคคลนั้นในสถานการณ์แต่ละอย่างได้อีกด้วย

ทฤษฎีของโคลเบิร์ก (Kohlberg) เป็นที่นิยมนำมาใช้กันมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งทฤษฎีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม (Moral Reasoning) เป็นฐานความคิดของนักจิตวิทยาและนักการศึกษาของตะวันตกเป็นจำนวนมาก แม้ในประเทศไทย นักจิตวิทยาและนักพฤติกรรมศาสตร์ก็ได้ทำวิจัยโดยยึดกรอบแนวคิดของโคลเบิร์ก เช่น วิจัยของดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจฉิก, 2520 ตามทศนะของโคลเบิร์ก (Kohlberg) จริยธรรมแต่ละขั้นเป็นผลจากการคิดไตร่ตรองซึ่งจำเป็นต้องอาศัยข้อมูล ข้อมูลที่นำมาพิจารณาส่วนหนึ่งเป็นความเข้าใจของตนเองเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ และอีกส่วนหนึ่งเป็นประสบการณ์ที่ได้รับใหม่ โดยเฉพาะข้อมูลที่ได้รับฟังจากทศนะของผู้อื่นซึ่งอยู่สูงกว่าระดับของตนเอง 1 ขั้น วิธีปลูกฝังจริยธรรมตามแนวคิดของโคลเบิร์ก (Kohlberg) ไม่อาจกระทำได้ด้วยการสอน หรือการปฏิบัติเป็นตัวอย่างให้ดู และไม่อาจเรียนรู้ด้วยการกระทำต่าง ๆ จริยธรรมสอนกันไม่ได้ จริยธรรมพัฒนาขึ้นมาด้วยการนึกคิดของแต่ละบุคคล ตามลำดับขั้นและพัฒนาการของปัญญาซึ่งผูกพันกับอายุ ดังนั้นหากยังไม่ถึงวัยอันควร จริยธรรมบางอย่างก็ไม่เกิด (ชัยพร วิชชาวุธ และ ชีระพร อูวรรณโณ ,2534 : 96) ทฤษฎีการปลูกฝังจริยธรรมด้วยเหตุผล (moral reasoning) ของโคลเบิร์ก (Kohlberg) ใช้กิจกรรมที่สำคัญในการพัฒนาจริยธรรมคือ การอภิปรายและแลกเปลี่ยนทัศนะความคิดเห็น โดยมีขั้นตอนดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 ผู้ดำเนินการเสนอประเด็นปัญหาหรือเรื่องราวที่มีความยากแก่การตัดสินใจ ขั้นตอนที่ 2 แยกผู้อภิปรายออกเป็นกลุ่มย่อยตามความคิดเห็นที่แตกต่างกัน ขั้นตอนที่ 3 ให้กลุ่มย่อยอภิปรายเหตุผล พร้อมหาข้อสรุปว่า เหตุผลที่ถูก – ผิด หรือควรทำ ไม่ควรทำ เพราะเหตุอะไร ขั้นตอนที่ 4 สรุปเหตุผลของฝ่ายที่คิดว่าควรทำและไม่ควรทำ

ประวัติความเป็นมาของโรงเรียนนายร้อยตำรวจ

โรงเรียนนายร้อยตำรวจ (Royal Police Cadet Academy : RPCA) เป็นสถาบันอุดมศึกษา ในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติโดยเป็นหน่วยระดับ กองบัญชาการ ตั้งอยู่ที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐมเป็นสถาบันหลักในการให้การฝึก ศึกษาอบรมและหล่อหลอมนักเรียนนายร้อยตำรวจ และหลักสูตรนักเรียนอบรมขั้นสัญญาบัตรอื่น ๆ ให้มีคุณลักษณะเหมาะสมที่จะเป็นข้าราชการตำรวจชั้น สัญญาบัตร ในตำแหน่งรองสารวัตรหรือเทียบเท่า ตามความต้องการของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ผู้ที่ศึกษาตามหลักสูตรหลักของในโรงเรียนนายร้อยตำรวจ เรียกว่า "นักเรียนนายร้อยตำรวจ" (นรต.) ผู้ที่สำเร็จการศึกษาชั้นสูงตามหลักสูตรนักเรียนนายร้อยตำรวจ จะได้รับการแต่งตั้งยศเป็น "ว่าที่ร้อยตำรวจตรี" โดยนายตำรวจสัญญาบัตรชายที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรนักเรียนนายร้อยตำรวจ

โรงเรียนนายร้อยตำรวจ มีภารกิจหลักในการให้การศึกษาอบรมทั้งด้านวิชาการ วิชาชีพ และการอบรมหล่อหลอมคุณลักษณะความเป็นนายตำรวจสัญญาบัตรให้แก่ผู้ที่เข้ารับ การศึกษาอบรมในโรงเรียนนายร้อยตำรวจ ซึ่งหลักสูตรหลักและเป็นหลักสูตรประจำของโรงเรียนนายร้อยตำรวจคือ "หลักสูตรนักเรียนนายร้อยตำรวจ"หลักสูตรนักเรียนนายร้อยตำรวจ เป็นหลักสูตรปริญญาตรี 4 ปี ทางด้านรัฐประศาสนศาสตร์ (รป.บ. (ตร.)) มุ่งเน้นการศึกษาอบรมให้นักเรียนนายร้อยตำรวจมีวิชาความรู้และการอบรมหล่อหลอมคุณลักษณะอันดีใน 3 ด้าน คือ1.มีความรู้ทางวิชาการพื้นฐานของระดับปริญญาตรี 2.มีความรู้ทางวิชาชีพ ที่เป็นความรู้เฉพาะในด้านตำรวจ 3.มีบุคลิกลักษณะและมีภาวะความเป็นผู้นำตำรวจ มีคุณลักษณะทางร่างกายและจิตใจที่เหมาะสมจะเป็นนายตำรวจสัญญาบัตร และมีคุณธรรมจริยธรรม สถานการศึกษาโรงเรียนนายร้อยตำรวจ ได้มีการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรนักเรียนนายร้อยตำรวจให้มีความทันสมัย มีความเหมาะสมกับสภาพความเปลี่ยนแปลงทางสังคมมาโดยตลอด

ลักษณะของจริยธรรมข้างต้นมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของพิริณญา หลวงเทพและคณะ (2556:727)ได้แสดงไว้ว่า การปฏิบัติตนในการเป็นพลเมืองดี เป็นไปตามแนวคิดของประภัสสร ไพบุลย์จิตพิรัชย์ คือ การที่บุคคลเป็นผู้ที่มีทัศนคติ ค่านิยมและความประพฤติที่เหมาะสมตามสภาพของสังคม และทำประโยชน์ให้แก่สังคม ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้องเคารพสิทธิและปฏิบัติตามกฎหมายของบ้านเมือง เป็นผู้มีความรับผิดชอบ พัฒนา ประเทศและพัฒนาตนให้เป็นผู้มีความรู้ดี มีความประพฤติที่ดี และมีจิตใจที่ดี มีเหตุผลมีความรับผิดชอบรักษาสันติภาพ รวมทั้งมีความสำนึกในความสำคัญของการอยู่ร่วมกันและปฏิบัติต่อกัน เพื่อให้เกิด ความสงบสุขแก่ตนเองและสังคมดังกล่าวตลอดถึงผลการวิจัยของพลตำรวจโทสุวรรณ สุวรรณเวชและคณะ (2546:217) เรื่องจริยธรรมวิชาชีพตำรวจพบว่า บุคคลในสังคมจึงคาดหวังบทบาทของตำรวจไว้ว่าจะเป็นผู้มีความสามารถและมีความประพฤติที่ดีพอจะให้ความยุติธรรมแก่เขาได้ จริยธรรมจึงเป็นส่วนสำคัญของอาชีพตำรวจที่ขาดเสียมิได้ และจะต้องเป็นเรื่องที่สังคมหยิบยกขึ้นมาวิพากษ์วิจารณ์อยู่ตลอดเวลา ทำให้ผู้วิจัยและคณะเกิดความตระหนักรู้ และสนใจที่จะศึกษาถึงการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนนายร้อยตำรวจดังที่ได้ทราบกันแล้วว่า โรงเรียนนายร้อยตำรวจเป็นสถานที่ศึกษาที่มีชื่อเสียงทางด้านวิชาการทางด้านตำรวจและมีทัศนคติในด้านจริยธรรมอย่างไรบ้าง โดยเฉพาะในสถานการณ์ที่ต้องตัดสินใจ นักเรียนโรงเรียนนายร้อยตำรวจเหล่านี้จะมี

แนวโน้มการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมในระดับสูงด้วยหรือไม่ ผู้วิจัยและคณะจึงมีความเห็นว่านักเรียนโรงเรียนนายร้อยตำรวจเป็นกลุ่มตัวอย่างที่น่าสนใจกลุ่มหนึ่งในการศึกษาในครั้งนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนนายร้อยตำรวจ
2. เพื่อนำความรู้ระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมมาประยุกต์ในการจัดการเรียนการสอนของนักเรียนโรงเรียนนายร้อยตำรวจ

ขอบเขตของงานวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้จำกัดขอบเขตของการศึกษา โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างนักเรียนโรงเรียนนายร้อยตำรวจ อ.สามพราน จ.นครปฐม จำนวน 286 คนซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยตั้งประเด็นในการศึกษาดังต่อไปนี้

1. การวิจัยครั้งนี้ศึกษาเฉพาะนักเรียนที่กำลังศึกษาในโรงเรียนนายร้อยตำรวจ อ.สามพราน จ.นครปฐม เท่านั้น
2. คำตอบที่นักเรียนตอบนั้นถือว่า นักเรียนตอบด้วยความเป็นจริง เพื่อนำไปใช้วิเคราะห์หาผลสรุปต่อไป
3. ข้อสรุปที่ได้รับจากการศึกษาครั้งนี้ ถือเป็นข้อเท็จจริงที่ได้จากการศึกษาในเวลานี้เท่านั้น ในเวลาข้างหน้าอาจมีความแตกต่างออกไปอาจได้ข้อสรุปที่แตกต่างไปจากนี้ได้
4. การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมและพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนสามารถวัดได้จากการตอบแบบสอบถาม

การวิจัยเชิงสำรวจ

การวิเคราะห์ผล

1) นำแบบสอบถามที่นักเรียนตอบแล้ว มาตรวจให้คะแนนคำตอบของนักเรียน โดยให้ค่าระดับชั้นการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม ตามทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก (Kohlberg) คือ นักเรียนที่ตอบเหตุผลในชั้นที่ 1 จะได้ 1 คะแนน ถ้าตอบเหตุผลในชั้นที่ 2 จะได้ 2 คะแนน เป็นไปตามลำดับจนถึงเลือกตอบเหตุผลตรงกับชั้นที่ 6 จะได้ 6 คะแนน ดังนั้น ในข้อหนึ่งๆ นักเรียนจะมีโอกาสได้คะแนนอยู่ในช่วง 1-6 คะแนน หรือรวมทั้ง 20 ข้อ นักเรียนจะมีโอกาสได้คะแนนอยู่ในช่วง 20-120 คะแนน สำหรับตัวเลือกปลายเปิดอาจจะมีการนักเรียนตอบมาบ้าง ซึ่งผู้วิจัยและคณะจะพิจารณาให้คะแนนไปตามระดับชั้นที่จัดไว้ใน 6 ชั้นดังกล่าว

2) ในการจำแนกชั้นการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม จากการศึกษาแบบวัดการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของดวงเดือน พันธุมนาวิน (2520:201-202) ได้กล่าวว่าเด็กสามารถเข้าใจประโยคที่ใช้หลักสูงกว่าจริยธรรมของตนได้ไม่เกิน 1 ชั้น และเนื่องจากแบบสอบถามที่ใช้ครั้งนี้เป็นแบบปลายปิด (ถึงจะมีปลายเปิด 1 ข้อ แต่เด็กนักเรียนมักจะไม่ว่าง) ดังนั้น ในการแบ่งช่วงคะแนนของชั้นการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมคะแนนที่จุดกึ่งกลางระหว่างชั้นหนึ่งกับอีกชั้นหนึ่ง จึงควรปัดลงอยู่ในชั้นที่ต่ำกว่า ดังนั้น จะได้ค่าเฉลี่ยคิดตามระดับชั้นดังนี้

- ขั้นที่ 1 มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.00-1.50 หมายถึง หลักการหลบหลีกการถูกลงโทษและเคารพเชื่อฟัง อำนาจภายนอก
- ขั้นที่ 2 มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.51-2.50 หมายถึง หลักการแสวงหาประโยชน์และสิ่งแลกเปลี่ยน รวมทั้งมีลักษณะปัจเจกชนด้วย
- ขั้นที่ 3 มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.51-3.50 หมายถึง หลักการทำตามความเห็นชอบของผู้อื่นที่มีความสัมพันธ์กัน
- ขั้นที่ 4 มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.51-4.50 หมายถึง หลักการทำตามกฎเกณฑ์และระเบียบของสังคม
- ขั้นที่ 5 มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.51-5.50 หมายถึง หลักการทำตามคำมั่นสัญญาของสังคมและหลักการของแต่ละคน
- ขั้นที่ 6 มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 5.51-6.00 หมายถึง หลักการคุณธรรมสากล
- 3) นำคะแนนที่ได้มาจัดทำข้อมูลเพื่อหาค่าสถิติเป็นร้อยละและการวิเคราะห์ต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยและคณะแบ่งเป็นสองส่วน โดยในส่วนแรกผู้วิจัยและคณะใช้สถิติอัตราส่วนร้อยละในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป เพื่อดูการกระจายของตัวแปรแล้วนำมาเสนอข้อมูลในแต่ละตัวแปร สำหรับในส่วนที่สองนำเสนอในรูปแบบของอัตราส่วนร้อยละ และค่าเฉลี่ยของระดับชั้น เพื่อที่ว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีเกณฑ์เฉลี่ยอยู่ในขั้นใดในแบบสอบถามแต่ละข้อแล้วนำมาเปรียบเทียบกับการจำแนกชั้นการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมดวงเดือน พันธุมนาวิน (2520:201-202) แล้วก็จัดอยู่ในลำดับชั้นที่เหมาะสมตามคะแนนเฉลี่ยของแต่ละข้อมีวิธีการตามขั้นตอนดังนี้

- 1) นำแบบศึกษาที่กลุ่มตัวอย่างตอบมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล
- 2) นำข้อมูลมาลงรหัส (Coding) เพื่อเปลี่ยนสภาพของข้อมูลให้อยู่ในรูปลักษณะที่เครื่องคอมพิวเตอร์คำนวณได้ แล้วจึงมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS
- 3) การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติและตอบปัญหาการวิจัย มีวิธีการดังนี้
 - 3.1 ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป โดยใช้ค่าสถิติร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
 - 3.2 ตอนที่ 2 วิเคราะห์ระดับชั้นการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม โดยใช้ค่าสถิติร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

การวิจัยภาคสนาม

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยเป็นนักเรียนซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนนายร้อยตำรวจจำนวนทั้งสิ้น 286 คน ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมนี้ มีลักษณะเป็นสถานการณ์ที่ผู้ตอบต้องใช้เหตุผลในการตัดสินใจ โดยมีคำตอบให้เลือก 7 ตัวเลือก โดยจัดตามระดับชั้นของการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม 6 ชั้น ของ คอลเบิร์ต

(Kohlberg) และคำตอบสุดท้ายเป็นปลายเปิด โดยให้ผู้ตอบสามารถแสดงเหตุผลของตนเองได้ แบบสอบถามนี้สร้างขึ้นโดยวิธีการตามลำดับดังนี้

1. กำหนดสร้างแบบสอบถามให้เป็นเชิงสถานการณ์ เพราะผู้วิจัยและคณะเชื่อว่าในชีวิตจริงบุคคลมักตกอยู่ใน สถานการณ์ที่ขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์หลายฝ่ายเสมอ ซึ่งต้องตัดสินใจเลือกกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง ผู้วิจัยและคณะมีแนวทางสร้างสถานการณ์ตามข้อกำหนดดังนี้

1.1 เป็นเหตุการณ์ที่นักเรียนสามารถเข้าใจได้พอสมควร

1.2 เป็นสถานการณ์ที่เกิดขึ้นได้จริงในชีวิตประจำวัน

1.3 เป็นสถานการณ์ที่ต้องใช้เหตุผลประกอบการตัดสินใจ

1.4 เป็นสถานการณ์ที่ขัดแย้งระหว่างประโยชน์ 2 ฝ่ายขึ้นไป และผู้ตอบต้องแสดงเหตุผลในการตัดสินใจนั้นๆ

การวิเคราะห์ข้อมูล ในส่วนของแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปและการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมใช้ค่าสถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงข้อมูลทั่วไป

จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม (n = 286)

ลักษณะทางประชากร		ผู้ตอบแบบสอบถาม	
		จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ	ชาย	214	74.8
	หญิง	72	25.2

จากตารางที่1 พบว่ากลุ่มประชากรตัวอย่างเป็นเพศชายร้อยละ 74.8 และเป็นเพศหญิงร้อยละ 25.2

ตารางที่ 2 แสดงผลการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนนายร้อยตำรวจ

ผู้วิจัยและคณะได้เลือก 5 ข้อคำถามจาก 20 ข้อคำถามจากสถานการณ์ที่กำหนดให้ ซึ่งนักเรียนโรงเรียนนายร้อยตำรวจชั้นปีที่1-4 เลือกตอบมากที่สุด ดังนี้

สถานการณ์	การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม				
	ชั้นปีที่ 1 (n=72)	ชั้นปีที่ 2 (n=72)	ชั้นปีที่ 3 (n = 71)	ชั้นปีที่ 4 (n = 71)	ภาพรวม (n= 286)
1.ในการสอบคราวหนึ่ง สมชายต้องไปดูแลญาติที่ป่วยอยู่โรงพยาบาล เขาจึงเตรียมสอบมาได้ไม่ดี	ค่าเฉลี่ย 3.25 อยู่ชั้น 3 ตามความเห็นชอบของ	ค่าเฉลี่ย 3.21 อยู่ชั้น 3 ตามความเห็นชอบของ	ค่าเฉลี่ย 2.83 อยู่ชั้น 3 ตามความเห็นชอบของ	ค่าเฉลี่ย 2.82 อยู่ชั้น 3 ตามความเห็นชอบของ	ค่าเฉลี่ย 3.03 อยู่ชั้น 3 ตามความเห็นชอบของ

เท่าที่ควรและทำข้อสอบไม่ค่อยได้ เพื่อนๆส่งสารจึงแอบยื่นกระดาษคำตอบให้ แต่สมชายปฏิเสธและขอทำด้วยตนเองถ้านักเรียนเป็นสมชายนักเรียนจะทำแบบนั้นเพราะเหตุใด	ผู้อื่นที่มี ความสัมพันธ์ กัน	ผู้อื่นที่มี ความสัมพันธ์ กัน	ผู้อื่นที่มี ความสัมพันธ์ กัน	ผู้อื่นที่มี ความสัมพันธ์ กัน	ผู้อื่นที่มี ความสัมพันธ์ กัน
สถานการณ์	การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม				
	ชั้นปีที่ 1 (n=72)	ชั้นปีที่ 2 (n=72)	ชั้นปีที่ 3 (n = 71)	ชั้นปีที่ 4 (n = 71)	ภาพรวม (n= 286)
2.ถ้าโรงเรียนมอบหมายให้นักเรียนผลัดกันเป็นครูเวรดูแลความประพฤติของนักเรียนในโรงเรียนด้วยกันเอง วันหนึ่งเป็นเวรของสุรชัย ปรากฏว่าสมศักดิ์ ซึ่งเป็นเพื่อนของเขาหลบออกนอกบริเวณโรงเรียนในเวลาช่วงพักกลางวันโดยไม่ได้ออกอนุญาตครู สมคิดจึงรายงานให้ทางโรงเรียนทราบ ถ้าเป็นนักเรียนทำไม่จึงเช่นนั้น	ค่าเฉลี่ย 3.32 อยู่ชั้น 3 ตามความเห็นชอบของผู้อื่นที่มี ความสัมพันธ์ กัน	ค่าเฉลี่ย 3.94 อยู่ชั้น 4 ตามกฎเกณฑ์สังคม	ค่าเฉลี่ย 3.63 อยู่ชั้น 4 ตามกฎเกณฑ์สังคม	ค่าเฉลี่ย 3.10 อยู่ชั้น 3 ตามกฎเกณฑ์สังคม	ค่าเฉลี่ย 3.50 อยู่ชั้น 3 ตามความเห็นชอบของผู้อื่นที่มี ความสัมพันธ์ กัน
3.ถ้าหน่วยบริการโลหิตมาขอรับบริจาคโลหิตที่โรงเรียนของนักเรียน นักเรียนจะร่วมบริจาคโลหิตเพราะเหตุใด	ค่าเฉลี่ย 4.56 อยู่ชั้น 5 เหนือกฎเกณฑ์สังคม	ค่าเฉลี่ย 4.43 อยู่ชั้น 4 ตามกฎเกณฑ์สังคม	ค่าเฉลี่ย 4.10 อยู่ชั้น 4 ตามกฎเกณฑ์สังคม	ค่าเฉลี่ย 3.83 อยู่ชั้น 4 ตามกฎเกณฑ์สังคม	ค่าเฉลี่ย 4.23 อยู่ชั้น 4 ตามกฎเกณฑ์สังคม

4.ชายคนหนึ่งกำลังขับรถด้วยความเร็วสูงเพื่อรีบนำคนเจ็บหนักไปส่งโรงพยาบาล แต่บังเอิญรถติดไฟแดง ชายคนนั้นจึงต้องหยุดรถ ถ้าเป็นนักเรียนจะทำแบบนี้เพราะเหตุใด	ค่าเฉลี่ย 3.14 อยู่ชั้น 3 ตามความเห็นชอบของผู้คนที่มีความสัมพันธ์กัน	ค่าเฉลี่ย 3.68 อยู่ชั้น 4 ตามกฎหมายสังคม	ค่าเฉลี่ย 3.37 อยู่ชั้น 3 ตามความเห็นชอบของผู้คนที่มีความสัมพันธ์กัน	ค่าเฉลี่ย 3.94 อยู่ชั้น 4 ตามกฎหมายสังคม	ค่าเฉลี่ย 3.53 อยู่ชั้น 4 ตามกฎหมายสังคม
--	--	--	--	--	--

สถานการณ์	การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม				
	ชั้นปีที่ 1 (n=72)	ชั้นปีที่ 2 (n=72)	ชั้นปีที่ 3 (n = 71)	ชั้นปีที่ 4 (n = 71)	ภาพรวม (n= 286)
5. สมศรีจะกลับบ้านต่างจังหวัดเย็นวันนี้ ตอนเช้าก่อนไปทำงานเธอแวะลงไปซื้อตัวรถไฟ ปรากฏว่ามีคนรออยู่หลายคนจึงกลัวไปทำงานไม่ทัน แต่เธอก็ต้องต่อคิวนั้น ถ้านักเรียนเป็นสมศรีจะทำเช่นนั้นเพราะเหตุใด	ค่าเฉลี่ย 4.44 อยู่ชั้น 4 ตามกฎหมายสังคม	ค่าเฉลี่ย 4.42 อยู่ชั้น 4 ตามกฎหมายสังคม	ค่าเฉลี่ย 3.73 อยู่ชั้น 4 ตามกฎหมายสังคม	ค่าเฉลี่ย 3.76 อยู่ชั้น 4 ตามกฎหมายสังคม	ค่าเฉลี่ย 4.09 อยู่ชั้น 4 ตามกฎหมายสังคม
รวมเฉพาะสถานการณ์ที่ 1-5	ค่าเฉลี่ย 3.72 อยู่ชั้น 4 ตามกฎหมายสังคม	ค่าเฉลี่ย 3.93 อยู่ชั้น 4 ตามกฎหมายสังคม	ค่าเฉลี่ย 3.53 อยู่ชั้น 4 ตามกฎหมายสังคม	ค่าเฉลี่ย 3.49 อยู่ชั้น 3 ตามความเห็นชอบของผู้คนที่มีความสัมพันธ์กัน	ค่าเฉลี่ย 3.67 อยู่ชั้น 4 ตามกฎหมายสังคม

จากตารางที่ 2 เมื่อนำผลการวิเคราะห์จากแบบสอบถามทั้ง 20 ข้อตามแต่ละสถานการณ์มาวิเคราะห์ระดับขั้นการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม โดยใช้ค่าสถิติร้อยละ(Percentage) ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) พบว่า นักเรียนโรงเรียนนายร้อยตำรวจชั้นปีที่ 1 มีค่าเฉลี่ย 3.76 จัดอยู่ในชั้นที่ 4 ของการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมให้ความหมายว่า หลักการทำตามกฎหมายและระเบียบของสังคม นักเรียนโรงเรียนนายร้อยตำรวจชั้นปีที่ 2 มีค่าเฉลี่ย 3.80 จัดอยู่ในชั้นที่ 4 ของการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมให้

ความหมายว่า หลักการทำตามกฎเกณฑ์และระเบียบของสังคม นักเรียนโรงเรียนนายร้อยตำรวจชั้นปีที่ 3 มีค่าเฉลี่ย 3.76 จัดอยู่ในขั้นที่ 4 ของการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมให้ความหมายว่า หลักการทำตามกฎเกณฑ์และระเบียบของสังคม นักเรียนโรงเรียนนายร้อยตำรวจชั้นปีที่ 4 มีค่าเฉลี่ย 3.74 จัดอยู่ในขั้นที่ 4 ของการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมให้ความหมายว่า หลักการทำตามกฎเกณฑ์และระเบียบของสังคม

อภิปรายผลการศึกษา

ผลการศึกษาปรากฏว่า โดยภาพรวมพบว่า

1)นักเรียนโรงเรียนนายร้อยตำรวจตั้งแต่ชั้นปีที่ 1-4 มีระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมในขั้นที่ 4 ($\bar{X} = 3.76$) อันเป็นขั้นที่ยึดถือหลักการทำกฎเกณฑ์ของสังคมซึ่งเป็นระดับที่ไม่ต่ำนักและไม่เสียหาย ทั้งนี้เป็นเพราะการทำตามกฎเกณฑ์ของสังคมย่อมทำให้เกิดความมีระเบียบเรียบร้อยและส่งผลให้สังคมเกิดความสงบสุข แต่ระดับขั้นนี้ยังเป็นระดับที่ทำตามกฎเกณฑ์ภายนอกตน บุคคลที่จะมีศักยภาพในการทำงานหรือการสร้างสรรคพัฒนาประเทศควรที่จะมีหลักการที่ออกมาจากภายในตนเอง ควรเป็นบุคคลที่ยึดถืออุดมคติสากลคือหลักความยุติธรรม หลักความเสมอภาค และหลักมนุษยธรรม ซึ่งหลักการเหล่านั้นเป็นระดับจริยธรรมขั้นที่ 5 และ 6 ตามทฤษฎีจริยธรรมของโคลเบอร์ก (Kohlberg) ซึ่งผู้วิจัยและคณะคิดว่าผลสรุปนี้สะท้อนสภาพของสังคมดังนั้นจึงเป็นยุทธศาสตร์หนึ่งของทุกหน่วยงานที่ควรให้เกิดการขับเคลื่อน มีส่วนร่วมกันเพื่อพัฒนาให้ระดับจริยธรรมเกิดขึ้นในตัวบุคคลผู้นั้นให้ได้

อย่างไรก็ตาม การศึกษาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมโดยศึกษากลุ่มประชากรนักเรียนโรงเรียนนายร้อยตำรวจทั้ง 4 ชั้นปี ปีการศึกษา 2558 โดยใช้แบบสอบถามจำนวน 20 คำถามที่มีสถานการณ์แตกต่างกันออกไป โดยภาพรวมพบว่านักเรียนมีระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมอยู่ในขั้นที่ 4 คือ ตามกฎเกณฑ์ของสังคม แต่ไม่ได้หมายความว่านักเรียนจะมีระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมในทุกๆสถานการณ์ทั้ง 20 สถานการณ์ อยู่ในขั้นที่ 4 หมดทุกคำถาม แต่ในบางสถานการณ์นักเรียนจะตอบอยู่ในขั้น 2,3,4 และ 5 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพิริณญา หลวงเทพและคณะ(2556:727)ได้แสดงไว้ว่า การปฏิบัติตนในการเป็นพลเมืองดี เป็นไปตามแนวคิดของประภัสสร ไพบุลย์จิตพิริยะคือ การที่บุคคลเป็นผู้ที่มีทัศนคติ ค่านิยมและความประพฤติที่เหมาะสมตามสภาพของสังคม และทำประโยชน์ให้แก่สังคม ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้องเคารพสิทธิและปฏิบัติตามกฎหมายของบ้านเมืองเป็นผู้มีจิตสำนึกในการพัฒนา ประเทศและพัฒนาตนให้เป็นผู้มีความรู้ดี มีความประพฤติที่ดี และมีจิตใจที่ดี มีเหตุผลมีความรับผิดชอบ รักษาสิ่งแวดล้อม รวมทั้งมีความสำนึกในความสำคัญของการอยู่ร่วมกันและปฏิบัติต่อกัน เพื่อให้เกิด ความสงบสุขแก่ตนเองและสังคม

2)สามารถนำผลการศึกษาความรู้ระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมมาประยุกต์ในการจัดการเรียนการสอนของนักเรียนโรงเรียนนายร้อยตำรวจได้ในหลายรูปแบบโดยเฉพาะการสอดแทรกในรายวิชาต่างๆเพื่อให้นักเรียนรู้จักการคิดแบบวิเคราะห์ (Critical Thinking) โดยอาจารย์ผู้สอนควรยกกรณีที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพตำรวจมาให้ให้นักเรียนได้เรียนรู้และวิเคราะห์การตั้งคำถามควรมีแนวทางของคำตอบสรุปเพื่อให้นักเรียนได้เห็นถึงการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมในแต่ละระดับขั้นโดยเฉพาะอย่างยิ่งระดับที่ทำตามกฎเกณฑ์ภายในตน คือการให้นักเรียนรู้จักการนำศักยภาพที่มีอยู่ในตนเองมาใช้ในการทำงานหรือการสร้างสรรคพัฒนาสังคมและประเทศควรที่จะมี

หลักการที่ออกมาจากภายในตัวของนักเรียนที่ควรยึดถือและปฏิบัติตามอุดมคติสากลคือ หลักความยุติธรรม หลักความเสมอภาค และหลักมนุษยธรรม เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพลตำรวจโทสุวรรณ สุวรรณเวช (2545:766-767) พบว่า จำเป็นต้องให้นักเรียนได้ศึกษาในเรื่องจริยธรรมตำรวจไว้ในหลักสูตร เพราะจริยธรรมตำรวจ คือ หลักคุณธรรมในการปฏิบัติหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยและการบังคับใช้กฎหมายซึ่งจะต้องมีหลักเกณฑ์และมีความหมายสูงกว่าจริยธรรมทั่วไปประกอบกับการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจในฐานะเจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมายนั้น มีความกว้างขวางและเป็นการติดต่อใกล้ชิดกับประชาชนถ้าไม่มีหลักจริยธรรมวิชาชีพแล้วโอกาสที่จะตกอยู่ใต้อิทธิพลหรือภาวะล่อแหลมต่อการตัดสินใจให้ความเป็นธรรมเสมอกับคนในสังคมย่อมมีได้มาก

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

จากผลการวิจัยดังกล่าวผู้วิจัยและคณะขอเสนอแนะแนวทางการนำผลการวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไปดังนี้

1 ข้อเสนอในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 กลุ่มประชากรเป็นนักเรียนที่มีผลการเรียนอยู่ในระดับดีเป็นส่วนใหญ่และโรงเรียนนายร้อยตำรวจเป็นสถาบันอุดมศึกษาของภาครัฐที่จะช่วยส่งเสริมการพัฒนาจริยธรรมได้เป็นอย่างดี ตามทฤษฎีของ คอลเบอร์ก (Kohlberg) พบว่า การสวมบทบาท (role-taking) หรือการได้มีการขัดแย้งทางความคิด (cognitive-moral conflict) บ่อยๆ จะช่วยยกระดับการพัฒนาโครงสร้างการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมได้ ในโรงเรียนควรมีวิธีการสอนที่ทำให้ได้ฝึกหาเหตุผล ฝึกแก้ปัญหาโดยใช้เหตุผล วิเคราะห์ญาณของตนเอง เช่น การเรียนแบบอภิปรายกลุ่ม การสัมมนา การโต้วาที การเล่นเกม เป็นต้น เพื่อให้ให้นักเรียนได้มีโอกาสอยู่ในสถานการณ์ท่ามกลางความขัดแย้ง ฝึกหาเหตุผลและแสดงความคิดเห็นของตนเองอย่างอิสระในขณะเดียวกันก็ต้องรู้จักการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นด้วยและให้ได้มีโอกาสฝึกตัดสินใจบ่อยๆเป็นการพัฒนาทางความคิดและพัฒนาจริยธรรมอีกวิธีหนึ่งด้วย

1.2 ครูผู้สอนรายวิชาพระพุทธศาสนาสามารถนำหลักการทางพระพุทธศาสนาเปรียบเทียบกับกัน ได้กับหลักการเรื่องการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม เพราะวัฒนธรรมไทยส่วนใหญ่มีพื้นฐานมาจากพระพุทธศาสนาอันเป็นรากฐานของสังคมไทย เพราะหากสามารถนำหลักการของพระพุทธศาสนามาอธิบายเป็นเรื่องที่เข้าใจได้ ปฏิบัติได้ จะเป็นอีกรูปแบบหนึ่งในการพัฒนาจริยธรรมในโรงเรียนและ/หรือสถาบันอื่นๆต่อไปได้

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ในการศึกษาเกี่ยวกับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมครั้งต่อไป ควรศึกษาโดยใช้ตัวแปรอื่นๆ เข้าร่วมด้วย เช่น ปัจจัยทางภูมิหลังของครอบครัว หรือฐานะทางเศรษฐกิจ สถานภาพสมรสของบิดามารดา รวมไปถึงเพื่อน สื่อมวลชน ผู้นำทางสังคม เป็นต้น เพราะตัวแปรต่างๆเหล่านั้นเป็นตัวแปรที่น่าสนใจเพราะมีบทบาทในชีวิตประจำวันมากขึ้นและมีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตของเยาวชนยุคปัจจุบัน

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

- กิริติ บุญเจือ. **ชุดพื้นฐานปรัชญาจริยศาสตร์สำหรับผู้เริ่มเรียน**. กรุงเทพฯ:สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2523.
- ดวงเดือน พันธมนานิน. **จิตวิทยาจริยธรรมและจิตวิทยาภาษาพฤติกรรมศาสตร์, เล่ม2**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช จำกัด, 2524
- _____. และ เพ็ญแข ประจันปัจฉินึก. **จริยธรรมของเยาวชนไทย. งานการวิจัยสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา, 2526.
- เทพเวที, พระ (ประยุทธ์ ปยุตโต). **ทางอิสรภาพของการศึกษาไทย**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. **เทคนิคการสร้างเครื่องมือรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย**. กรุงเทพมหานคร: บริษัท บพิตรการพิมพ์ จำกัด, 2531.
- _____. **ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์**. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์และทำปกเจริญผล, 2540.
- บุญมี แท่นแก้ว. **วิชาจริยธรรมกับชีวิต**. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ธนะการพิมพ์, 2538.
- ประกาศรี สีหอำไพ. **พื้นฐานการศึกษาทางศาสนาและจริยธรรม**. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.
- ประยุทธ์ พรหมเลิศ. **การศึกษาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม และเจตคติเชิงวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น**. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. การศึกษา (มัธยมศึกษา-การสอนวิทยาศาสตร์) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2534.
- พริณฎา หลวงเทพ, ภัทรา ดำรงไทย และพิทักษ์ ศิริวงศ์ (2556). “**การให้ความหมาย ที่มาของความหมายและการปฏิบัติตนในการเป็นพลเมืองดีของนักศึกษาคณะ วิทยาการจัดการมหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี**”.วารสารวิชาการ Veridian E-Journal ปีที่ 6 ฉบับที่ 3 เดือน กันยายน-ธันวาคม 2556. หน้า 727.
- ลำดวน ศรีมณี, พันตำรวจโท. **จริยธรรมตำรวจ**. เอกสารประกอบการสอน กองบังคับการวิชาการ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ, 2538.
- วริยา ชินวรรณโณ, รองศาสตราจารย์ ดร. (บรรณาธิการ). **จริยธรรมในวิชาชีพ**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์, 2546
- วสันต์ พรพุทธิพงษ์, สุวิมล สุกิจจากร และดิเรก ทองอร่าม (2558). “**การรับรู้หน้าที่พลเมืองดีของเยาวชนในพื้นที่กรุงเทพมหานคร**”. วารสารวิชาการ Veridian E-Journal ปีที่ 8 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม-เมษายน 2558. หน้า 1332.

วิจิตร ชาติกิจเจริญ.การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของตำรวจในการปฏิบัติหน้าที่: การศึกษาเฉพาะกรณี

ตำรวจภูธรจังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหิดล, 2543.

วิชาการ,กรม กระทรวงศึกษาธิการ. แนวทางการพัฒนาจริยธรรมไทย. รายงานการประชุมทางวิชาการ
เกี่ยวกับจริยธรรมไทย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์การศาสนา, 2523.

สาธิต วิกสันเทียะ. ความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนการสอนกับพฤติกรรม. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตร
มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล,2536.

สุวรรณ สุวรรณเวช, พลตำรวจโท และคณะ.จริยธรรมวิชาชีพตำรวจ. เอกสารประกอบการสัมมนา
“เรื่องจริยธรรมในวิชาชีพ” วันที่ 26-27 มีนาคม 2546 โรงแรมเอเชีย กรุงเทพมหานคร

ศิริเพ็ญ ไพบูลย์ผล. การศึกษาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเตรียม
อุดมศึกษา. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2540.

อดุลย์ ณรงค์ศักดิ์,พลตำรวจตรี ดร. และคณะ. จริยธรรมวิชาชีพตำรวจ. นครปฐม: คณะสังคมศาสตร์และ
มนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2556.

ภาษาต่างประเทศ

Lickona, T. **Moral Development and Behavior**. New York: Holt, Rinehart and Winston, 1976

สื่อออนไลน์

<http://www.rpca.ac.th/a23/indexA1.htm> (เข้าถึงเมื่อ 15 มิถุนายน 2558)

<http://www.boardofroyalthaipolice.go.th/police> (เข้าถึงเมื่อ15 มิถุนายน 2558)

<http://www.rpca-admission.com/>(เข้าถึงเมื่อ 15 มิถุนายน 2558)